

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

KOMISIONI I PAVARUR PËR MEDIA
NEZAVISNA KOMISJA ZA MEDIJE - INDEPENDENT MEDIA COMMISSION

CIMC 2009/01

UREDBA

ZA ELEKTRONSKE MEDIJE O ZAŠTITI DECE I MALOLETNIKA

OD UTICAJA ŠTETNOG PROGRAMSKOG SADRŽAJA

PREAMBULA

Na osnovu čl. 3.1, 3.2 i 3.3 Zakona o Nezavisnoj komisiji za medije i radio-difuziju, kao i na osnovu čl. 4 Politike emitovanja Nezavisne komisije za medije (dalje u tekstu „NKM“), o zaštiti dece i korisnika, kao i u skladu sa načelom slobode izražavanja i najboljih evropskih praksi, Savet NKM usvaja ovu Uredbu za elektronske medije o zaštiti dece od uticaja štetnog programskog sadržaja.

1. SVRHA:

1.1 Ova uredba ima za cilj zaštitu dece od sadržaja programa, koji može negativno uticati na njihov fizički, mentalni, emocionalni i moralni razvoj.

1.2 Ova uredba određuje način kategorizacije, signalizacije i izbora vremena emitovanja programa koji može negativno uticati na fizički, mentalni, emocionalni i moralni razvoj.

2. Definicije:

2.1 Reč “*dete*” se odnosi na lica koja su mlađa od 14. godina.

2.2 Reč “*maloletnik*” se odnosi na lica, starosne dobi od 14. do 18. godina.

2.3 Izraz “*granični period (Watershed)*” se odnosi na raspored televizijskog programa koji određuje period tokom kojeg je dozvoljeno emitovanje programa za odrasle i period tokom kojeg to nije dozvoljeno. Granični period na Kosovu počinje od 24:00 i završava se u 05:00 sati sledećeg jutra. I za pretplaćeni

program koji nije zaštićen nikakvim kodom, važi ograničeni period, tj. od 24:00 do 05:00 sati.

- 2.4 Reč "*nasilje*" se odnosi na *namerno* korišćenje fizičke, mehaničke ili neke druge sile, kako bi se nanela šteta, ozlede ili zlostavljanje.
- 2.5 Reč "*strah*" se odnosi na osećanje, često veoma jako, koje se podstiče predviđanjem opasnosti, nečeg lošeg, bola, itd. Bez obzira na to da li je pretnja stvarna ili izmišljena.
- 2.6 Izraz „*erotski sadržaj*” se odnosi na program koji se usredsređuje na seksualnu želju, onaj koji se jasno odnosi na seksualni čin, koji prikazuje određene erogene zone ljudskog tela i krajnju težnju ka seksualnim činom, međutim, ne prikazuje jasno osobe tokom seksualnog čina.
- 2.7 Reč "*pornografija*" se odnosi na program koji na jasan i otvoren način prikazuje organe ili sam seksualni čin.
- 2.8 Izraz "*program štetnog sadržaja*" se odnosi na program koji negativno utiče na fizički, mentalni, emocionalni i moralni razvoj dece.

Program naveden pod tačkom 2.8 uključuje, ali se ne ograničava samo na sledeći sadržaj:

- a) Program koji sadrži fizičko, verbalno, gestikulativno, emocionalno, seksualno ili nasilje ubačeno preko specijalni efekata. Nasilje koje se prikazuje tokom posebnih umetničkih programa se treba prikazivati shodno sadržaju, treba pružiti edukativne poruke, poruke koje su lako shvatljive, kako od dece tako i od gledalaca uopšte. Ovo znači da se scene nasilja ne trebaju prikazivati namerno.
- b) Program koji sadrži seksualne scene se može prikazivati samo u sklopu ili smislu naučnih, obrazovnih ili informativnih programa. Tokom ovakvih programa se treba izbegavati prikazivanje pomenutih seksualnih scena kao što su egzibicionizam, nudizam, seksualno nasilje, polna diskriminacija, itd. Takav program će se proceniti na osnovu svrhe svake seksualne scene, procenjujući sklad istih sa uzrastom gledalaca.

3. OPŠTI USLOVI I ODGOVORNOSTI

- 3.1 Elektronski mediji neće emitovati programe sadržaja koji je štetan po decu, osim u periodu i shodno uslovima određenim ovom uredbom.

3.2 Elektronski mediji koji emituju radio program sadržaja koji je štetan po decu, su dužni da takav program najave zvučnim signalom.

3.3 Elektronski mediji koji emituju TV program sadržaja koji je štetan po decu, su dužni da ovakve programe najave zvučnim ili tekstualnim signalom i iste identifikuju odgovarajućim vizuelnim znakom, shodno kategorizaciji programa koju određuje ova uredba.

3.4 Elektronski mediji mogu da emituju program pornografskog sadržaja isključivo u kodiranom obliku i u saglasnosti sa članom 4.1.4 ove Uredbe.

3.5 U skladu sa ovom Uredbom, elektronski mediji su dužni da uspostave svoja samoregulatorna pravila (Kodeks prakse) o emitovanju programa koji može negativno uticati na decu, kao i da uspostave nadzorne mehanizme za primenu tih standarda.

3.6 Svi elektronski mediji su dužni da, nakon pripreme Kodeksa prakse, kopiju istog proslede NKM, najkasnije tri (3) meseca od stupanja na snagu ove uredbe. Elektronski mediji mogu podneti Kodeks prakse pojedinačno ili kao grupa.

3.7 Na zahtev NKM, u roku od 3 radna dana, elektronski mediji su dužni da podnesu detaljne podatke o sprovođenju samoregulatornih standarda Kodeksa prakse.

4. JEZIK

4.1 Ne trebaju se koristiti vulgarne i uvredljive reči tokom programa koji su pripremljeni za decu.

5. POŠTOVANJE DOSTOJANSTVA DECE I MALOLETNIKA TOKOM EMITOVANJA PROGRAMA

5.1 Treba se pridati neophodan značaj dostojanstvu dece i maloletnika koji su deo programa ili su uključeni u isti. Ovo pravilo se treba sprovoditi bez obzira na saglasnost roditelja, staratelja ili neke druge osobe koja je starija od osamnaest godina, a koja predstavlja maloletnika..

6. KATEGORIZACIJA I VREME EMITOVANJA PROGRAMA

6.1 Kategorizacija programa

6.1.1 Prva kategorija obuhvata program koji ne sadrži štetan sadržaj.

6.1.2 Druga kategorija obuhvata programe koji se ne preporučuju za decu mlađu od 10. godina i za gledanje kojih je neophodno prisustvo roditelja ili staratelja. Ova kategorija se odnosi na programe koji sadrže nasilne ili strašne scene. Emitovanje ove vrste programa se treba najaviti i pratiti odgovarajućim znakom.

6.1.3 Treća kategorija obuhvata programe koji jako često prikazuju nasilje, strašne ili scene erotskog sadržaja. Ova vrsta programa koji su štetnog sadržaja se ne preporučuje za decu mlađu od 14. Godina. Za gledanje programa treće kategorije je neophodno prisustvo roditelja ili staratelja. Emitovanje ovakvih programa se treba najaviti i pratiti odgovarajućim znakom.

6.1.4 Četvrta kategorija obuhvata programe koji sadrže scene neprekidnog nasilja, straha i pornografije. Ovi programi se ne preporučuju osobi mlađoj od 18. godina. Emitovanje ovih programa neprekidnog nasilnog ili strašnog sadržaja se trebaju najaviti i pratiti odgovarajućim znakom. Dok se programi pornografskog sadržaja mogu emitovati na kodiran način.

6.2 Vreme emitovanja

6.2.1 Emitovanje programa koji pripadaju prvoj kategoriji ne podleže vremenskim ograničenjima.

6.2.2 Programi koji pripadaju drugoj kategoriji se mogu emitovati nakon 17:00 do 06:00 časova.

6.2.3 Programa koji pripadaju trećoj kategoriji se mogu emitovati nakon 23:00 sata do 06:00 sati ujutru.

6.2.4 Programi koji pripadaju četvrtoj kategoriji se mogu emitovati nakon 24:00 sata do 05:00 sati ujutru. Tokom ovog perioda, elektronski mediji mogu da emituju program pornografskog sadržaja ali isti mora biti kodiran.

7. ZNAKOVI I PIKTOGRAMI

7.1 Elektronski mediji će koristiti piktograme koji su priloženi u Aneksu (CIMC 2009/01a) ove uredbe.

7.2 Znakovi napomene za kategorije, koji su određeni članom 7 su obavezni za sve programe navedene u članu 6.

7.3 Pre početka i nakon svakog prekida programa na radiju se emituje verbalno i zvučno upozorenje.

7.4 Pre početka TV programa se prikazuje znak programa, tj. kombinacija tekstualnog, verbalnog, zvučnog i vizuelnog upozorenja, u trajanju od 10 sekundi i prekriva najmanje $\frac{1}{4}$ vidljivog dela ekrana.

7.5 Tokom TV programa se prikazuje samo vizuelni deo znaka u uglu ekrana, dimenzija minimalna $\frac{1}{48}$ i maksimalna $\frac{1}{32}$.

7.6 Programi četvrte kategorije se ne emituju pre 23:00 sata

7.7 Pregled programa koji je objavljen na teletekstu ili dnevnim novinama, treba sadržati i vizuelni znak za relevantnu kategoriju programa..

8. PRIMENJIVE SANKCIJE

8.1 Za nepoštovanje ove uredbe će se primeniti sankcije koje određuje Zakon o Nezavisnoj Komisiji za Medije.

9. STUPANJE NA SNAGU

9.1 Uredba stupa na snagu 15 dana nakon potpisivanja od strane Predsednika Saveta Nezavisne Komisije za Medije (NKM).

Arđentina Graždani (Argjentina Graždani)
Predsednik Saveta
Nezavisna Komisija za Medije

Priština
Datum: 07/05/2009

Kategorija	Pravilo	Znak
Kategorija 1	Neće biti praćena znakom	
Kategorija 2	Saglasnost roditelja/staratelja je obavezna ili je u suprotnom program zabranjen za decu mladu od 10. godina.	
Kategorija 3	Punoletni gledaoci, program zabranjen za decu mladu od 14. godina.	
Kategorija 4	Punoletni gledaoci, program zabranjen za decu mladu od 18. godina.	